

О.Павелчак-Данилюк. Обґрунтування програмного забезпечення для автоматизації бухгалтерського обліку на підприємствах / О.Павелчак-Данилюк // Вісник ТНТУ. — 2014. — Том 73. — № 1. — С.209-218. — (приладобудування та інформаційно-вимірвальні технології).

УДК 657.004

О. Павелчак-Данилюк, канд. тех. наук

*Чортківський науково-дослідний інститут підприємництва і бізнесу
Тернопільський національний економічний університет*

ОБГРУНТУВАННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ АВТОМАТИЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

***Резюме.** Запропоновано програмне забезпечення для автоматизації бухгалтерського обліку на підприємстві. Розглянуто систему, яка є достатньо функціональною, завершеною з точки зору обліку (автоматизації обліку), універсальною, тобто враховувати специфіку галузевих особливостей підприємств даної праці. Досліджено поетапний перехід до створення інформаційної системи вибору програмного забезпечення, яке повинно спиратися на системну комплексну оцінку. Тільки за умови вибору правильного програмного забезпечення можна максимізувати ефективність та ведення облікової діяльності, що безумовно, є необхідним кроком на шляху до розвитку і процвітання підприємства.*

***Ключові слова:** автоматизація, облік, контролінг, аналіз, господарська діяльність, програмне забезпечення, інформаційна база, система, реєстр бухгалтерського обліку.*

O. Pavelchak-Danilyuk

INTERPRETING OF SOFTWARE FOR AUTOMATION OF ACCOUNTING AT ENTERPRISES

***Summary.** Software for automation of accounting at the enterprise has been proposed. The system, which is efficient enough, completed from the accounting point of view (accounting automation), universal, being able to take into account specific characteristics of the enterprise work. Stage-by-stage transition to the creation of information system of the software selection, which must be based on the system complex evaluation, has been investigated. Comparative analysis of software for automation of accounting has been carried out.*

Software for automation of accounting are of great need at both small and large enterprises. The interest for it is roused nowadays. Within the market economy and tough competition the application of the latest technologies is of great demand. These are automated book-keeping software, which should be available for every book-keeper. There is a dependence between the scale of the enterprise and the type of the information technologies, applied at the computer systems of book-keeping. This dependence is caused by both the needs of information technologies to realize the functions, of the computer systems of book-keeping, and the expenses for its creation and introduction.

The important component of the economic activity characteristics is the analysis of technology of collection, processing, storing and taking out the information, which is used at modern enterprises of different branches of national economy. General characteristics of the information system of the enterprise must be determined according to the composition and properties of the information system components. They are typical functional structure and functional abilities of the conventional information base of the enterprise.

Only the proper chosen software can improve the efficiency of book-keeping, which is sure to result in the growth of the enterprise effectiveness and efficiency.

***Key words:** automation, accounting, controlling, analysis, economic activity, software, informative base, system, register of book-keeping.*

Постановка проблеми. Основа для автоматизації облікової роботи на підприємстві може складатися із загальних характеристик обліку як цілісної інформаційної системи:

- вид обліку та його мета (фінансовий, податковий, управлінський, статистичний), поняття аналізу-прогнозу і контролю діяльності суб'єкта господарської

діяльності як складових основ інформаційної бази – об'єднання цих понять стосовно автоматизації підприємства у термін – контролінг;

- характеристика об'єкта автоматизації (підприємства, організації, установи);
- особливості господарської діяльності підприємства та його вплив на побудову облікової роботи, облікової політики підприємства;
- поняття та якісна характеристика інформації (вхідних і вихідних даних), інформаційної системи (оцінка її можливостей);
- групи користувачів та методи задоволення їх інформаційних потреб.

Для характеристики об'єкта комп'ютеризації слід врахувати організаційну побудову та систему управління підприємством, у тому числі типи організаційних структур, функціональну структуру системи управління, методи управління підприємством. Ці характеристики значною мірою визначають особливості запроваджених інформаційних систем, вони мають безпосередній вплив на склад і структуру інформації, що становить базу даних. Важливим елементом для характеристики господарювання є вивчення технологій збирання, опрацювання, зберігання й передавання інформації, що використовуються нині на сучасних підприємствах різних галузей народного господарства. Загальна характеристика інформаційної системи підприємства має визначатися за складом і властивостями основних компонентів інформаційної системи. До них слід віднести типову функціональну структуру та функціональні можливості типової інформаційної бази підприємства.

Крім запровадження комплексної внутрішньої автоматизації, потрібен перехід до розвитку сервісних ресурсів, запровадження обміну інформацією. Звітні дані можуть бути представлені контролюючим установам, інвесторам з метою реклами. Також інформація має бути отримана підприємством. Це – доступ до нормативно-правової бази, для характеристики стану кон'юнктури ринку, для довідки. Особливу увагу тут слід приділити можливості автоматизації розрахункових операцій між підприємствами та реалізації товарів через мережу.

На цьому шляху зовсім відсутні стандарти, нормативи, або такі, що проходять етап розроблення. Ці стандарти створюються стихійно користувачами, заснованими на традиціях звичайних облікових прийомів і відносин. За такого виду послуг можлива повна автоматизація облікової роботи і прийняття ефективних управлінських рішень, досягнення максимального ефекту господарської діяльності підприємства. Сьогодні, зважаючи на проблеми, що виникають на шляху запровадження автоматизації, це має бути врегульовано у найкоротший термін. Спричиняють такий стан: мала кількість підприємств, які мають доступ до глобальної мережі; незначна кількість власників кредитних карток; низький розвиток постачання реалізованих товарів через мережу; низька платоспроможність населення, недовіра до фінансово-кредитних нових технологій бізнесу; регіональна нерівномірність розподілення користувачів нових видів послуг. Проте слід відзначити технічну надійність систем обліку електронної реалізації та розрахункових відносин.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у дослідження питань автоматизації обліку на українських підприємствах зробили такі вітчизняні вчені: С. Івахненко, В. Шквіра, А. Загородній, О. Височана, В. Муравський, А. Олійник та ін.

Відкритим питанням залишається формування методів і принципів автоматизації облікової роботи на вітчизняних підприємствах. Розвиток комп'ютерних технологій на світовому та вітчизняному рівнях сприяє розвитку опрацювання інформації та прийняття ефективних управлінських рішень за допомогою сучасних технічних засобів.

Організаційно-технічне забезпечення обліку на підприємствах повинно відповідати вимогам сучасного збирання та опрацювання фінансової інформації, надання звітів для формування мікроекономічного середовища.

Мета роботи – дослідження поетапного переходу до створення інформаційної системи вибору програмного забезпечення, яке повинно спиратися на системне комплексне оцінювання. Система має задовольняти кілька вимог: бути достатньо функціональною, завершеною з точки зору обліку (автоматизації обліку), бути універсальною, тобто враховувати специфіку галузевих особливостей підприємств. Має бути продумана проблема інтенсифікації автоматизації цілісного управлінського обліку фінансово-економічних служб.

Основна частина. Сучасне програмне забезпечення будується відповідно до вимог, принципів і методів ведення обліку, облікового забезпечення, виходячи із можливостей сучасної техніки. Вітчизняні програмні продукти, призначені для обліку на малих підприємствах, повинні відповідати основним функціональним обліковим вимогам, мати можливість проводити облікову, аналітичну, контролюючу роботу, враховуючи національні специфічні риси підприємств (галузь діяльності, розмір і форму власності підприємства). Саме ці моменти мають якісно характеризувати програмний продукт автоматизації інформаційної бази контролінгу підприємства. Тому можливості бухгалтерських програм можуть слугувати критерієм для їх якісного оцінювання й вибору для застосування малими підприємствами. До цих критеріїв потрібно віднести можливість програмного забезпечення – інформаційної бази: 1) вести синтетичний та аналітичний облік активів, капіталу, зобов'язань з елементами управлінського обліку; 2) формувати фінансову, податкову, статистичну звітність; 3) надавати іншу довідкову інформацію для потреб ведення господарської діяльності; 4) на базі даних можливостей проводити автоматизований аналіз-прогноз і контроль за діяльністю підприємства. Наведені оцінювальні компоненти інформаційної бази мають включати можливість ведення первинного обліку та складання різних форм первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, формувати оборотну відомість, бухгалтерські реєстри малих підприємств тощо. За таким критеріями можна відібрати приблизно 110 показників.

Крім того, програмне забезпечення має задовольняти відповідні технічні, комерційні та ергономічні потреби.

До технічних характеристик слід віднести: 1) невибагливість до комп'ютерних систем; 2) швидкість виконання поставлених завдань; 3) можливість редагування бухгалтерських форм персоналом бухгалтерії залежно від змін на законодавчому рівні, від потреб управління підприємством; 4) обмін даними з іншим програмним забезпеченням; 5) обмін інформацією через мережу; 6) надійний захист і збереження інформації; 7) замінити програму (поновити версію) – приблизно 30 показників.

Стосовно комерційних характеристик, то їх має забезпечити фірма-виробник або фірма-постачальник: 1) ціна програми; 2) документація; 3) супровід програмного забезпечення (навчання, консультації, після реалізаційний сервіс) – приблизно 10 показників.

Ергономічні вимоги до бухгалтерських програм мають задовольнити характеристики щодо зручності у користуванні програмою та позитивно сприймати інформацію працівниками – приблизно 10 показників.

За такими характеристиками, що забезпечують автоматизацію обліку на підприємствах різних галузей, є бухгалтерські програми – «1С: Бухгалтерія», розробки від фірми «Парус-Україна» та ін.

Вивчення програмних продуктів щодо автоматизації обліку дав змогу виокремити чотири їхні групи:

– міні-бухгалтерії – програми автоматизації стандартних бухгалтерських задач, які застосовуються в основному на малих підприємствах, де для ведення обліку достатньо одного, двох працівників («ИнфоБухгалтер», «Инфин-Бухгалтерия», «Турбо-Бухгалтер», «Парус 4.х», «Парус-Предприятие», «1С:Бухгалтерия» та інші);

– комплексні системи бухгалтерського обліку – це набір функціональних автоматизованих робочих місць, що працюють на централізовано збереженій базі даних у мережі, мають галузеву орієнтацію (торгівля, виробництво, бюджетна сфера) та призначені для середніх і великих підприємств (розробки фірм «Интеллект-Сервис» (БЭСТ-4, БЭСТ Pro), «Компас» («Компас Гигант»), Ай-Ти (комплекс програмних продуктів «БОС») тощо);

– інтегровані системи й бухгалтерські комплекси, які формують інформацію, на базі якої можна одночасно вирішувати задачі як традиційного бухгалтерського, так і управлінського обліку та застосовуються на підприємствах малого і середнього бізнесу, де для ведення обліку достатньо від двох до десяти чоловік («БЭСТ», «АВАСУС», «Парус», «1С: Предприятие», «Инфософт» тощо);

– корпоративні інформаційні системи, під якими розуміють автоматизовані системи управління великими підприємствами, що мають складну організаційно-виробничу структуру й дають можливість вирішувати завдання як фінансового, управлінського обліку, так і планування, контролю, аналізу, кадрів, автоматизованих системи управління технологічними процесами, мережевих і телекомунікаційних комплексів передавання інформації, Internet-технології з метою забезпечення менеджерів підприємств комплексною й достатньою інформацією для прийняття рішень («R/3», «SAP», «Галактика», «Navision Attain», «Ахapta», «Platinum», «SQL», «Scala») [5; 6, с.32].

Однак, існуючі автоматизовані системи обліку і контролю витрат потребують інтеграції різних видів обліку й системи бюджетування та адаптації їх до певної специфіки галузі. З огляду на це проведемо аналіз новітніх автоматизованих інформаційних систем.

Сьогодні на ринку програмного забезпечення спостерігається тенденція до збільшення застосування комплексних автоматизованих інформаційних систем для управління підприємством, так званих «ERP-систем».

ERP – це організаційна стратегія інтеграції виробництва й операцій, управління трудовими ресурсами, фінансового менеджменту та управління активами, орієнтована на безперервне балансування та оптимізацію ресурсів підприємства за допомогою спеціалізованого інтегрованого пакета прикладного програмного забезпечення, що забезпечує загальну модель даних і процесів для усіх сфер діяльності [1].

Однак, упровадження і підтримка таких великих систем вимагають від користувача значних витрат (на придбання ліцензій; модернізацію комп'ютерного і комунікаційного устаткування; інтеграцію модулів; кваліфікованих фахівців; навчання користувачів та ін.).

В інтегрованих бюджетних ERP-модулях планування відбувається в основному не від цілей, а від плану продажів. У них закладається, як розподіляти наявні обмежені ресурси, щоб виконати такий план продажів найефективніше, виявляючи резерви, досягаючи економії і т. д. На відміну від спеціалізованих систем бюджетування в даній системі використовується детальна номенклатура бюджетних аналітик. При цьому, для модулів бюджетування важлива інтеграція з корпоративною обліковою системою. Оскільки, при складанні бюджетів з відповідним рівнем аналітичності, контроль за його виконанням необхідно здійснювати із таким самим рівнем деталізованості. Тому управлінський облік по бюджетних аналітиках повинен бути чітко організований [2].

ERP-системи включають готові спеціалізовані модулі й розширення для різних галузей (у тому числі для машинобудівних і обробних виробництв, підприємств

добувної промисловості, роздрібною торгівлі, дистрибуції, банків, фінансових організацій і страхових компаній, підприємств електрозв'язку, енергетики, організацій сектора державного управління, сфери освіти, медицини та інших галузей).

Модульний принцип організації дозволяє впроваджувати ERP-системи поетапно, застосовуючи один або кілька функціональних модулів на кожному етапі, а також вибирати тільки ті конфігурації, які актуальні для організації. Розбивка по модулях і їхнє групування різні, але у більшості основних постачальників з метою ефективного управління підприємством виділяють такі групи модулів [2]: фінанси (включає бухгалтерський облік, управління ліквідністю, управління грошовими потоками, фінансовий контроль тощо); персонал (кадровий облік, розрахунок продуктивності трудових ресурсів; нарахування заробітної плати тощо); операції (управління взаєминами з постачальниками, управління специфікаціями, технічним обслуговуванням і ремонтами устаткування, ціноутворенням тощо).

На українському ринку станом на 2012 рік відзначається такий розподіл ринкових часток у розрізі програмного забезпечення: SAP – 43,4%, НВП «Інформаційні технології» – 15,7%, 1С – 13,9%, Oracle – 11,7%, Microsoft – 6,1%, решта – 9,2%.

Основною відмінністю SAP від інших систем є галузева пристосованість цього програмного продукту, що включає такі з них, як: аерокосмічна й обробна промисловість; автомобільна промисловість; банківський бізнес; високі технології та електроніка; вища освіта та наукові дослідження; гірничодобувна промисловість; державний сектор; залізнична галузь; охорона здоров'я; логістичні послуги; машинобудування; нафтова та газова промисловість; оборона та національна безпека; обробна промисловість; гуртова торгівля; галузь зв'язку; проектування та будівництво; виробництво товарів суспільного вжитку; професійні послуги; роздрібна торгівля; засоби масової інформації; страховий бізнес; послуги поштового зв'язку; фармацевтика та біотехнології; хімічна промисловість; енергетика та сфера житлово-комунального господарства [4, с.321].

Склад функціональних модулів програми такий:

– модуль фінансової бухгалтерії, як інструмент ведення бухгалтерії дебіторів, кредиторів, обліку основних та фінансових засобів, касових і банківських операцій, податкового обліку й ведення фінансової звітності;

– модуль контролінгу, як інструмент управління непрямими витратами, ведення реєстра матеріалів, обліку виробничих замовлень, розрахунку планової та фактичної собівартості продукції;

– модуль управління матеріальними потоками, як інструменту управління запасами, закупівлями, планування потреби в матеріалах та здійснення контролю рахунків;

– модуль управління продажами й розповсюдженням товарів, як інструмент управління асортиментами продукції, розрахунком цін, роботою із замовленнями, здійснення транспортного планування й оптимізації, керування відвантаженням товарів;

– модуль управління персоналом, як інструмент ведення організаційного менеджменту, адміністрування персоналу, керування тимчасовими даними співробітників та набором персоналу [4, с.322–323].

У свою чергу, Oracle Financial Analyzer – система, що займає двояке місце на ринку засобів автоматизації бюджетування. З одного боку, це спеціалізована автоматизована система бюджетування, яка може бути використана як окремий програмний продукт. Але з іншого, – при інтеграції в рамках єдиної інформаційної системи цей модуль виконує функцію оперативного контролю і проводить план-факторний аналіз відхилень, який робиться на рівні системи бюджетування. У цьому

випадку технологія сховища даних дозволяє використовувати переваги як ERP-системи, так і спеціалізованого програмного продукту [2].

На відміну від вітчизняних програмних продуктів, SAP і Oracle розраховані на роботу в умовах стабільних ринкових умов та законодавства. Така ситуація надає переваги українським та російським виробникам, які адаптовані до умов функціонування вітчизняних підприємств. Серед них можна виділити «1С», «Парус», «Галактика», НПП «Інформаційні технології, ТОВ «Інтелект-Сервіс».

Зокрема, система програм «1С: Підприємство 8» призначена для вирішення широкого спектра завдань автоматизації управління та обліку і дозволяє побудувати індивідуальну інформаційну систему, що враховує завдання та особливості кожного підприємства.

На платформі «1С: Підприємство 8» розроблено багато прикладних рішень, серед яких можна виділити «1С: Управління виробничим підприємством 8», що є комплексним прикладним рішенням, яке охоплює основні контури управління й обліку на виробничому підприємстві. Таке прикладне рішення дозволяє організувати інформаційну систему, що відповідає корпоративним і міжнародним стандартам. Модулі цього продукту такі:

1. Управління виробництвом, у тому числі планування виробництва; управління витратами і розрахунок собівартості; управління даними про вироби.
2. Управління основними засобами та планування ремонтів.
3. Управління фінансами, в тому числі бюджетування; управління грошовими коштами; управління взаєморозрахунками; бухгалтерський і податковий облік; облік за МСФЗ; формування консолідованої звітності.
4. Управління складом (запасами).
5. Управління продажами.
6. Управління закупівлями.
7. Управління відносинами з покупцями й постачальниками.
8. Управління персоналом, включаючи розрахунок заробітної плати.
9. Моніторинг і аналіз показників діяльності підприємства.

Застосування програмного продукту «1С: Управління виробничим підприємством 8» сприяє створенню єдиного інформаційного простору для відображення фінансово-господарської діяльності підприємства, холдингу або мережевої структури, дозволяючи вести наскрізний облік по всіх структурних одиницях. При цьому, чітко розмежовується доступ до збережених відомостей, а також можливості тих або інших дій залежно від статусу працівників [5]. Переваги та недоліки 1С, Oracle та SAP наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Переваги та недоліки 1С, Oracle та SAP

Програ- мний продукт	Переваги	Недоліки
1	2	3
1С	<ul style="list-style-type: none"> - наявність готових налаштувань; - отримання потрібної документації за допомогою типових форм з мінімальними затратами часу; - відсутність потреби у високій кваліфікації спеціалістів при використанні; - має у своєму складі модуль для експорту-імпорту даних; - єдина технологічна платформа, що забезпечує стандартизацію розробки, забезпечення масштабованості та швидкого впровадження сучасних технологій у всіх прикладних рішеннях; - дозволяє мінімізувати зусилля після зміни системи автоматизації та її подальшого супроводження 	<ul style="list-style-type: none"> - неможливість ведення обліку в динаміці; - відносно не найвища швидкість проведення обчислень; - галузева обмеженість у застосуванні; - «платформа 1С» часто потребує додаткового налаштування, дописування й доопрацьовування відповідно до вимог підприємства, при цьому виникають додаткові витрати; - налаштування, впровадження і запуск повинні здійснюватися кваліфікованим 1С програмістом; - складний процес оновлення; - низька безпека і захищеність інформації
Oracle	<ul style="list-style-type: none"> - стандартизована багаторівнева архітектура; - тісна інтеграція з реляційними, багатовимірними, XML-та іншими структурами; - можливості створення і публікації звітності різних форматів; - швидкий перехід від впровадження до використання; - федеративний доступ до даних 	<ul style="list-style-type: none"> - незручний інтерфейс в інструментах адміністрування; - система підказок обмежена і громіздка; - галузева обмеженість; - відставання від спеціалізованих постачальників у сфері інновацій (інтеграція з офісом)
SAP	<ul style="list-style-type: none"> - багатофункціональність; - орієнтована на різні галузі (близько 25); - можливість застосування галузевих рішень і впровадження окремими модулями відповідно до темпів розвитку компанії; - престижність і поліпшення іміджу підприємства; - підвищення ефективності управлінських і виробничих процесів; - високий ступінь захищеності інформації 	<ul style="list-style-type: none"> - висока вартість проекту; - тривалий процес упровадження; - можливість застосування великими підприємствами; - потреба у кваліфікованих спеціалістах для її впровадження й подальшого користування

Облік витрат виробничої діяльності підприємств можна розподілити на три процеси:

- 1) облік і накопичення протягом місяця всіх виробничих витрат (як прямих, так і непрямих);
- 2) облік випуску продукції (напівфабрикатів, виробничих послуг) протягом місяця;
- 3) розрахунок фактичної собівартості випущеної продукції та інші регламентні процедури наприкінці місяця.

При автоматизації бухгалтерського обліку необхідно чітко визначити, які звітні форми формуватиме програма (інформацію про суми оборотів за рахунками за будь-який проміжок часу, поточних сумах заборгованостей постачальників, покупців, підзвітних осіб, відсоток виконання кошторису витрат і т.д.).

Необхідно так само відзначити, що при автоматизованій системі бухгалтерського обліку певний об'єм робочого часу бухгалтера не звільняється, а переходить в інший план. Час, звільнений від рознесення первинних документів у кілька облікових реєстрів, витрачається на налаштування програмного забезпечення, архівацію баз даних, відстеження та документування помилок програмного забезпечення і т.д.

Основні роботи з автоматизації, як і основні витрати на автоматизацію бухгалтерського обліку, припадають на налаштування та налагодження (впровадження) програмного продукту. При прийнятті рішення про автоматизацію бухгалтерського обліку необхідно звернути увагу не стільки на саму комп'ютерну програму, скільки на фірму-виконавця робіт з автоматизації. Чим більша бюджетна установа, чим більший документообіг і складніший бухгалтерський облік, тим ретельніше необхідно вибирати партнера. Необхідно уникати фірм, які тільки продають програмні продукти і залишають замовника наодинці з проблемами впровадження. Фахівці-впроваджувачі повинні не тільки досконально знати бухгалтерську програму і розбиратися в комп'ютерах. Якісного впровадження програми можна досягти тільки в тому випадку, якщо впроваджувач знайомий зі специфікою бухгалтерського обліку даної бюджетної установи.

Будь-яка комп'ютерна система вимагає регулярного обслуговування. Чим більше користувачів у локальній комп'ютерній мережі й більший документообіг, тим частіше система вимагає обслуговування. Як правило, багато помилок виникає при роботі операційної системи Windows. При тривалій роботі комп'ютерів помилки накопичуються, і в якийсь момент їх кількість починає перевищувати критичну масу. Операційну систему доводиться встановлювати заново. При роботі у великих комп'ютерних мережах мережеве програмне забезпечення так само має постійно супроводжуватися системним адміністратором.

Сама бухгалтерська програма так само вимагає супроводу. Регулярно повинні проводитися архівація, страхове копіювання, реіндексація і упаковка баз даних. При зміні законодавства необхідно проводити оновлення програми або її доопрацювання на місці.

Взагалі, заради справедливості необхідно відзначити, що при веденні бухгалтерського обліку за машинно-орієнтованої форми частину роботи бухгалтерії лягає на фахівців в галузі комп'ютерної техніки та програмного забезпечення. Та все ж зниження трудомісткості при даній системі обліку заперечувати не можна.

При автоматизованій системі бухгалтерського обліку можна досягти таких результатів:

- скорочення робочого часу на ведення бухгалтерського обліку;
- скорочення кількості помилок при веденні обліку;

- підвищення оперативності підготовки звітних даних;
- підвищення інформативності підготовлюваних звітів;
- поглиблення аналітичного обліку.

Досягнення цих цілей залежить від багатьох чинників: технології автоматизації, якості впровадження програмних продуктів і кваліфікації виконавців, стану парку комп'ютерної техніки, кваліфікації користувачів автоматизованої системи.

У нашій країні програмне забезпечення з автоматизації бухгалтерського обліку постійно модернізується. Поставляючи на ринок оригінальний продукт, українські, білоруські та російські фірми вивчають накопичений перед тим досвід минулого й успішно користуються ним у своїх розробках. Програмні продукти з автоматизації бухгалтерського обліку сьогодні широко потрібні як на малих, так і на великих підприємствах. Інтерес до них зростає з кожним днем. У разі ринкової економіки, жорсткій конкуренції задля досягнення успіхів конче необхідно використання передових технологій. Автоматизовані бухгалтерські програми – саме те, що потрібно сучасному бухгалтеру. Існує залежність між масштабом підприємства міста і типом застосовуваних комп'ютерних системах бухгалтерського обліку інформаційних технологій. Ця залежність зумовлена як потребами в основі інформаційних технологій для реалізації функцій комп'ютерних систем бухгалтерського обліку, так і можливим рівнем витрат за створення її умов та супровід.

Висновки. На основі розглянутої порівняльної характеристики можна зробити висновки, що кожна бухгалтерська програма призначена для автоматизації процесу обліку, дає можливість економити підприємству свій час та кошти, а головне своєчасно приймати ефективні управлінські рішення.

Кожна програма має свої переваги та недоліки, свої особливості автоматизації та ведення бухгалтерського обліку. Однак у всіх них єдина мета – спростити роботу бухгалтера шляхом її автоматизації.

Саме тому підприємствам необхідно визначитися з вибором програмного забезпечення, яке було здатне забезпечити всі потреби обліку підприємства і разом з тим було досить економним і не вимагало великих витрат на його придбання, а також не вимагало від бухгалтера специфічних навичок програмування. На мою думку, в даний час найефективніше використовується програмний продукт «1С:Підприємство», але майбутнє за SAP системами, бо вони мають можливість забезпечити найповніший спектр для ведення обліку на підприємстві. Тільки за умови вибору можна максимізувати ефективність та ведення облікової діяльності, що є необхідним кроком на шляху до розвитку й процвітання підприємства.

Conclusions: Basing on the comparative characteristics one can conclude, that every book-keeping software is designed to automate book-keeping, to save expenditures and time of the enterprise and foremost, to make efficient economic solutions.

Each software has its advantages and disadvantages, its special characteristics of book-keeping. But their main goal is to simplify the work of a book-keeper due to automation.

That is why the enterprise must choose the software, which would meet the book-keeping needs, being economical enough and of the minimal expenditures. Besides, it must not need special training in programming for the book-keeper. We consider software «1C Enterprise» to be the most efficient, but SAP systems are more promising, as they provide the greater spectrum of book-keeping at the enterprise. Only proper chosen software can provide the efficiency of book-keeping, which is sure to result in the growth of the enterprise efficiency and effectiveness.

Список використаної літератури

1. Семеренко, М.М. Автоматизація обліку на підприємствах малого і середнього бізнесу/ М.М. Семеренко, О.К. Фокін, С.В. Сковородько // Соціум. Наука. Культура. Економіка. – 2008. – №3. – С. 23–25.
2. Україна. Закон «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. №996-XIV.
3. Продукція Парус-Захід. Програмні продукти Парус [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://parus-zahid.com/ru/products/>.
4. Комягина, В.Б. 1-С бухгалтерия в вопросах и ответах [Текст] / В.Б. Комягина. – К.: Триумф, 2008. – 375 с.
5. Муравський, В. Документування в умовах повної автоматизації обліку [Текст] / В. Муравський // Бухгалтерський облік і аудит. – 2008. – №5. – С. 48–52.
6. Пророчук, Ж.А. Роль програмного забезпечення в управлінні підприємством: современные информационные технологии [Текст] / Ж.А. Пророчук, А. Журавлёва. – 2010. – №1. – С. 18–20.

Отримано 24.11.2013